

Libris

Respect pentru oameni și cărți

Imprint coordonat de

SHAUKI AL-GAREEB

MATT RUFF

LOVECRAFT COUNTRY

CĂLĂTORIE ÎN INIMA ÎNTUNERICULUI

Traducere din limba engleză și note de
LIVIU SZÓKE

LEDA BAZAAR

LOVECRAFT COUNTRY

KILOMETRUL JIM CROW¹ – Unitate de măsură, destinată în special șoferilor de culoare, care constă atât din distanța fizică propriu-zisă, cât și, la întâmplare, din sentimente de teamă, paranoia, frustrare și revoltă. Natura sa ambiguă face ca durata călătoriilor să fie imposibil de calculat, iar caracteristicile ei violente pun constant în pericol sănătatea fizică și mentală a călătorilor.
– *Ghidul de călătorie în siguranță pentru negri*, ediția de vară, 1954

ATTICUS APROAPE AJUNSESE ACASĂ, CÂND POLITISTUL îl trase pe dreapta.

Plecase din Jacksonville cu două zile înainte, într-un Cadillac Coupe model '48 la mâna a doua, pe care-l cumpărase cu ultimele rezerve din plata primită de la Armată. În prima zi merse mai bine de 700 de km, bând și

¹ Legile Jim Crow au fost un set de măsuri care întăreau practic segregarea rasială în statele din sudul SUA; propuse și implementate de către organele legii abilitate și controlate de statele conduse de partidele democratice, acestea au apărut la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, pentru a micșora avantajele economice și sociale ale populației de culoare câștigate în timpul perioadei de Reconstrucție, aceste legi funcționând până în 1956; practic, legile Jim Crow făceau obligatorie segregarea rasială în toate clădirile publice și mijloacele de transport din fostele state confederate și alte câteva pe deasupra, instituind, totodată, doctrina legală „separat, dar egal” (n. tr.).

mâncând dintr-un coș pe care și-l pregătise dinainte, și opri mașina doar ca să alimenteze. La una dintre benzinării, toaleta pentru persoanele de culoare era defectă, iar când vânzătorul refuză să-i dea cheile de la baia albilor, Atticus se văzu nevoit să urineze în boschetele din spatele benzinăriei.

Noaptea și-o petrecu în Chattanooga. În *Ghidul de călătorie în siguranță pentru negri* figurau patru hoteluri și un motel, aflate toate în aceeași parte a orașului. Atticus alese un motel cu restaurant deschis non-stop. Prețul camerei, așa cum scria și în *Ghid*, era de trei dolari.

A doua zi dimineată, în restaurant, consultă un atlas rutier. Mai avea încă aproape o mie de kilometri până la Chicago. La mijlocul rutei pe care și-o alesese se afla orașul Louisville, în Kentucky, iar aici, potrivit *Ghidului*, era un restaurant care avea să-l servească cu mâncare. Atticus se gândi bine, însă orice tendință să-și amâne și mai mult întoarcerea acasă era depășită de dorința de-a lăsa cât mai rapid în urmă Sudul. Așa că, după ce-și termină micul dejun, își luă coșul din mașină și avu grijă ca bucătarul să i-l umple cu sendvișuri, sticle de Cola și bucăți reci de pui fript.

În jur de ora unu la prânz, ajunse la fluviul Ohio, care marca granița dintre Kentucky și Indiana. În vreme ce traversa cursul de apă pe un pod numit după un proprietar de sclavi decedat, Atticus își scoase brațul pe geam și-i ură adio lui Jim Crow cu degetul mijlociu ridicat. Un șofer alb ce venea din sens opus văzu gestul și-i strigă ceva vulgar, însă Atticus nu făcu decât să râdă și să calce pedala, și așa intră în Nord.

O oră mai târziu, pe o fâșie de câmp întins, explodă un cauciuc al Cadillacului. Atticus se căzni să tragă

mașina în siguranță pe marginea drumului și se apucă să-l schimbe cu cel de rezervă, însă și acesta era dezumflat. Lucru care-l frustră peste măsură – doar îl verificase înainte să pornească la drum, iar atunci păruse perfect în regulă, însă oricât de mult se încrunta la el, acesta tot se încăpățâna să rămână dezumflat. Un cauciuc sudic, cugetă Atticus: răzbunarea lui Jim Crow.

În urma sa, cale de cel puțin șaisprezece kilometri, nu se vedeau decât câmpuri și codri, însă în față, când se uită, observă un pâlcc de clădiri, la vreo trei kilometri depărtare. Își luă *Ghidul de călătorie în siguranță pentru negri* cu el și o porni într-acolo. Treceau mașini pe drum, iar la început, în vreme ce mergea, le făcu semn câtorva mașini care veneau în direcția sa, însă toți șoferii ori îl ignorară, ori accelerară ca să treacă mai iute de el. Așa că până la urmă renunță și doar se concentrează să pună un picior în fața celuilalt.

Ajunse la prima clădire. Pe firma de afară scria ATE-LIERUL DE REPARAȚII AL LUI JANSEN, iar Atticus își închipui că poate dăduse norocul peste el, însă apoi zări steagul Confederat atârând deasupra ușii garajului. Aproape suficient ca să-l determine să meargă mai departe, dar hotărî să facă totuși o încercare.

În atelier, dădu peste doi bărbați albi: un tip micuț, cu un puf de mustață, ce stătea pe un taburet înalt și citea o revistă, și un individ mult mai masiv, vârat sub capota ridicată a unei camionete. Când intră Atticus, mărunțelul ridică privirea din revistă și scoase un sunet obscen printre dinți.

— Scuzați-mă! începu Atticus, lucru care atrase atenția bărbatului mai masiv.

În vreme ce acesta se îndrepta de spate și se uita în jur, Atticus văzu un tatuaj semănând cu un cap de lup pe unul dintre antebrățele bărbatului.

— Îmi cer scuze că vă deranjez! continuă Atticus. Dar am o problemă. Trebuie să cumpăr un cauciuc.

Bărbatul masiv se uită urât la el o clipă, apoi răspunse categoric:

— Nu.

— Văd că sunteți ocupați, zise Atticus, ca și cum asta ar fi putut fi problema. Nu vă cer să mi-l schimbați. Doar să mi-l vindeți, apoi îl voi...

— Nu.

— Nu înțeleg. Nu vreți banii mei? Nu e nevoie să faceți nimic, doar...

— Nu. Bărbatul masiv își încrucișă brațele la piept. Trebuie să ți-o mai repet de încă cincizeci de ori? Pentru că pot să fac asta.

Iar Atticus, spumegând deja, spuse:

— E un tatuaj al Wolfhound, nu? Regimentul 27 Infanterie? adăugă el, pipăindu-și medalia micuță de la rever. Eu am fost la 24 Infanterie. Am luptat alături de cei din 27 în mai toată Coreea.

— N-am fost în Coreea, răspunse bărbatul masiv. Am fost la Guadalcanal și Luzon. Și pe-acolo nu erau deloc negrotei.

Cu asta, se aplecă din nou sub capotă, iar spatele său nu era altceva decât un mesaj atât de respingere, cât și un apropo, lăsând interpretarea la latitudinea lui Atticus. Nenumăratele umilințe adunate în Florida în ultimele luni strigau ceva mai tare decât i-ar fi plăcut lui Atticus. Micuțul de pe taburet continua să-l fixeze cu privirea, și dacă ar fi zis ceva sau chiar de-ar fi schițat un simplu gest, probabil că Atticus s-ar fi și repezit la el.

Însă micuțul, simțind pesemne ce repede și-ar fi putut pierde dinții chiar și cu bărbatul mai masiv alături, nici nu surâse, nici nu zise nimic, așa că Atticus ieși cu pași apăsați și cu pumnii încheștați lipiți de șolduri.

Peste drum se afla un magazin universal, cu un telefon cu fise la intrare. Atticus se uită în *Ghid* și găsi numele unui atelier de reparații deținut de un negru în Indianapolis, la vreo optzeci de kilometri distanță. Sună acolo și-i explică mecanicului care-i răspunse situația delicată în care se afla momentan. Mecanicul se arătă înțelegător și fu de acord să vină să-l ajute, dar îl avertiză că va dura ceva.

— E-n regulă, răspunse Atticus. Aștept aici.

Închise și observă că bătrâna din magazin îl privea neliniștită prin ușa de plasă. Încă o dată, decise să se întoarcă și să plece.

Reveni la mașină. În portbagaj, lângă roata de rezervă inutilă, găsi o cutie de carton plină cu cărți jerpelite. Atticus alese un exemplar al *Cronicilor marțiene* de Ray Bradbury. Intră în Cadillac și citi despre „vara rachetelor” din anul 1999, când zăpezile așternute în timpul iernii erau topite de duzele unei nave spațiale ce se îndrepta spre Marte. Se imagină și pe el la bordul rachetei, înălțându-se în văzduh purtat de-un jet de foc și lăsând pentru totdeauna în urmă nordul și sudul.

Trecură patru ore. Citi în întregime *Cronicile marțiene*. Bău Cola calduță și mănă un sendviș, însă, conștient de privirile stăruitoare ale șoferilor care treceau pe lângă el, nu se atinse și de puiul prăjit. Era iunie, vântul nu adia deloc, iar el asuda din greu. Când nu-și mai putu ignora vezica, așteptă să se mai domolească traficul și se aventură în spatele unui platan ce creștea pe marginea drumului.

Se făcuse deja ora șapte când ajunse camioneta de tractări. Șoferul, un negru cu ten deschis și cu păr grizonant, se prezentă ca fiind Earl Maybree.

— Earl, doar Earl, insistă el când Atticus încercă să i se adreseze cu domnul Maybree.

Apoi acesta luă roata nouă din spatele camionetei de tractare.

— Hai să te ajut să pornești la drum.

Când se puseră amândoi pe treabă, le luă mai puțin de zece minute. Simplitatea acestui lucru, plus gândul unei după-amiezi irosite fără rost îl făcură din nou pe Atticus să fiarbă în sinea lui. Merse câțiva pași pe lângă mașină ca să-și vină în fire, prefăcându-se în schimb că studiază soarele care coborâse mult pe cer.

— Cât de departe trebuie să ajungi? îl întrebă Earl.

— La Chicago.

Earl ridică dintr-o sprânceană.

— În seara asta?

— Păi... Așa era planul.

— Ia stai nițel, începu Earl. Eu am terminat pe ziua de azi. Ce-ar fi să vii acasă cu mine, iar soția mea îți va pregăti o cină așa cum se cuvine? Poate să te și odihnești nițel?

— Nu, domnule, nu pot.

— Ba sigur că poți. E-n drumul tău. Și n-aș vrea să rămâi cu impresia că-n Indiana sunt doar oameni răi.

Earl locuia în cartierul celor de culoare de lângă Indiana Avenue, aflat în partea de nord-vest a clădirii capitoliului. Casa lui era din lemn și avea două etaje, cu un mic petic de verdeață în față. Când ajunseră acolo, soarele deja apusese și câțiva nori se apropiau dinspre nord, întunecând și mai mult cerul. Pe stradă era în

plină desfășurare o partidă de stickball¹, însă deja mamele chemau jucătorii în casă.

Earl și Atticus intrară și ei în casă. Soția lui Earl, Mavis, îl întâmpină cu căldură pe Atticus și-i arătă unde se poate spăla. În pofida amabilității lor, Atticus se așeză oarecum reticent la masa din bucătărie, căci o bună parte din subiectele de discuție – serviciul militar în Coreea; vizita în Jacksonville; evenimentele zilei de azi; și, mai ales, tatăl său din Chicago – erau lucruri care de fapt nu-l prea interesau. Dar după ce spuseră rugăciunea, Earl îl surprinse întrebându-l ce părere are despre *Cronicile marțiene*.

— Am văzut că o aveai în mașină.

Așa că începură să discute despre Ray Bradbury, Robert Heinlein și Isaac Asimov, autori pe care Earl îi aprecia tare mult; și despre L. Ron Hubbard, pe care nu-l prea plăcea; și despre seria Tom Swift², pe care Earl o adorase când era mic, însă de care acum se simțea jenat, atât pentru descrierea negrilor din cărți, cât și pentru faptul că el, copil fiind, nu o băgase de seamă, în ciuda repetatelor încercări ale tatălui său de-a o scoate în evidență.

— Mda, și tata avea ceva probleme în privința lecturilor mele, zise Atticus.

Mavis vorbi puțin în timpul mesei, aparent mulțumindu-se să asculte și să-i umple lui Atticus farfuria ori

¹ Joc de stradă asemănător baseball-ului, foarte popular printre tinerii americani până prin anii optzeci, având cam aceleași reguli, doar că se folosește o coadă de mătură pe post de bătă și o minge de cauciuc sau din alt material (n. tr.).

² Serie science-fiction și de aventuri pentru tineri care numără peste 100 de volume (apărute începând cu 1910, anul creării personajului), scrisă de mai mulți autori din umbră, cel mai popular fiind pseudonimul Victor Appleton (n. tr.).

de câte ori părea în pericol să se golească. Când terminară și desertul, afară era întuneric beznă și ploaia răpăia în geamul bucătăriei.

— Păi, vorbi și Mavis într-un final. Nu prea mai ai cum să ajungi departe în noaptea asta.

Atticus, care deja se resemnase și nu se mai gândea să se împotrivescă, îngădui să fie condus la etaj, în dormitorul oaspeților. Acolo, pe comodă, se afla poza unui tânăr în uniformă. O fundă neagră fusese legată peste un colț al ramei.

— Dennis, băiatul nostru, zise Mavis, sau cel puțin așa își închipui Atticus. Însă, în vreme ce femeia pune cearșafuri curate pe pat, adăugă: A murit în pădure, iar Atticus își dădu seama că se referea la Ardeni¹.

Atticus se așeză în pat cu o carte pe care i-o dăduse Earl: alt Bradbury, o colecție de povestiri intitulată *Dark Carnival*. Drăguț gest, dar nu chiar cea mai potrivită tratație înainte de culcare. După ce citi o povestire despre o reuniune a unei familii de vampiri și încă una, extrem de ciudată, despre un bărbat căruia îi este îndepărtat scheletul, Atticus închise cartea și rămase câteva clipe fixând atent simbolul ArkhamHouse imprimat pe cotor, după care o lăsă deoparte. Se întinse după pantaloni și scoase scrisoarea de la tatăl său. O citi încă o dată, apoi atinse cu degetul un cuvânt scris aproape de finalul paginii.

— Arkham, șopti el.

Ploaia se opri la trei dimineața. Atticus deschise ochii în tăcerea pogorâtă în cameră, inițial nesigur în ce țară se afla. Se îmbracă pe întuneric și coborî tiptil scările,

¹ Joc de cuvinte intraductibil: în original, *Our Dennis* („Dennis, băiatul nostru”) se pronunță asemănător cu Ardenes (regiunea Ardeni) (n. red.).

gândindu-se să lase un bilet, însă Earl era treaz deja și stătea la masa din bucătărie, fumând o țigară.

— Pleci pe furis? îl întrebă Earl pe Atticus.

— Da, domnule. Mulțumesc pentru ospitalitate, dar trebuie să ajung acasă.

Earl încuviință din cap și făcu un mic gest de alungare cu mâna în care ținea țigara.

— Mulțumește-i doamnei Maybree din partea mea. Spune-i că i-am zis la revedere.

Earl schiță iar acel gest de alungare. Atticus se sui în mașină și porni pe străzile întunecoase și încă umede, simțindu-se precum stafia în al cărei pat dormise.

La prima geană de lumină, pătrunsese deja adânc în nord. Trecu pe lângă un indicator pe care scria Chicago – 52. Polițistul parcase în refugiul de pe cealaltă parte a drumului. Trăgea și el un pui de somn, iar dacă Atticus ar fi ajuns cu cinci minute mai devreme, poate e-ar fi trecut neobservat. Însă în lumina aceea rozalie a zorilor, polițistul stătea clipind și căscând. Îl văzu venind pe Atticus și se trezi instantaneu.

Atticus văzu în oglinda retrovizoare mașina de poliție întorcând pe șosea. Scoase talonul și certificatul de vânzare-cumpărare al Cadillacului din torpedou și le așeză pe locul pasagerului, alături de permisul de conducere, totul la vedere, așa încât să nu existe nicio nelămurire privind ce vrea să ia. Luminile girofarului fulgerară în oglinda retrovizoare și apoi se auzi sirena mașinii de poliție. Atticus trase pe dreapta, coborî geamul și, așa cum fusese învățat încă de la prima oră de conducere, apucă cu ambele mâini partea de sus a volanului.

Polițistul coborî fără grabă din mașină, zăbovind ca să-și întindă oasele înainte de-a merge alene pe lângă Cadillac.

— E mașina ta? Începu el.

— Da, domnule, răspuse Atticus, care, fără să-și desprindă mâinile de pe volan, înclină din cap spre hărțile de pe scaunul pasagerului.

— Arată-mi-le.

Atticus îi înmână actele.

— Atticus Turner, zise polițistul, citind numele de pe permisul de conducere. Știi de ce te-am oprit?

— Nu, domnule, minți Atticus.

— Nu depășiseși viteza, îl liniști polițistul. Dar când ți-am văzut numărul de înmatriculare, mi-am făcut griji că te-oi fi rătăcit. Florida e în cealaltă direcție.

Atticus strânse ceva mai tare volanul în mâini.

— Merg la Chicago, domnule.

— De ce?

— Chestiuni de familie. Tata are nevoie de mine.

— Dar locuiești în Florida?

— Am lucrat în Jacksonville. De când am terminat serviciul militar.

Polițistul căscă fără a se deranja să-și acopere gura.

— Ai lucrat sau încă mai lucrezi?

— Ce spuneiți, domnule?

— Te mai întorci în Florida?

— Nu, domnule. Nu plănuiesc să mă mai întorc.

— Nu plănuiești să te mai întorci. Deci rămâi în Chicago?

— O vreme.

— Cât?

— Nu știu. Atât cât are nevoie tatăl meu de mine.

— Și apoi, ce faci?

— Nu știu. Nu m-am hotărât.

— Nu te-ai hotărât, se încruntă polițistul. Dar totuși treceai pe aici. Corect?

— Da, domnule, zise Atticus, rezistând tentației de-a adăuga: „Dacă-mi permiteți”.

Continuând să se încrunte, polițistul împinse actele înapoi pe geam. Atticus le așeză la loc pe scaunul pasagerului.

— Ce-i acolo? întrebă apoi polițistul, arătând spre coșul de pe podea.

— Ce mi-a mai rămas de ieri, de la prânz.

— Și în spate? Ai ceva în portbagaj?

— Doar hainele mele, răspuse Atticus. Uniforma din armată. Niște cărți.

— Ce fel de cărți?

— Science-fiction, majoritatea.

— Science-fiction? Și asta-i mașina ta?

— Domnule polițist...

— Coboră din mașină!

Polițistul se postă lângă portiera din spate a mașinii și-și duse o mână la patul pistolului. Atticus ieși din mașină, încetișor. În picioare, era cu doi centimetri și jumătate mai înalt decât polițistul; recompensa pentru această impertinență fu că se trezi răsucit și împins în caroseria Cadillacului, apoi percheziționat cu brutalitate.

— În regulă, continuă polițistul. Deschide portbagajul.

Polițistul răscolii mai întâi prin hainele lui Atticus, pipăind lateralele sacului său de campanie de parcă și acesta ar fi fost tot un negru lipit de o mașină. Apoi își mută atenția la cărți, pe care le răsturnă din cutie direct în portbagaj. Atticus încercă să nu bage în seamă acest lucru, spunându-și că oricum cărțile de mici dimensiuni erau făcute să fie brutalizate, însă îi era greu, de parcă un drag prieten de-al său era lovit.

— Asta ce e?

Polițistul ținea în mână un obiect învelit în hârtie de cadou care se aflase pe fundul cutiei.